

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet MYO

Adalet Programı
Adalet Meslek Etiği Dersleri

ÜNİTE V

**KAMU GÖREVLİLERİNE YÖNELİK
ETİK VE İLGİLİ DÜZENLEMELER**

Kamu Hizmeti Kavramı:

- Kamu hizmeti, devlet ve diğer kamu tüzeli kişileri tarafından halkın genel ve ortak gereksinimlerinin karşılanması için yürütölen çeşitli hizmetler bütünü olarak tanımlanır.

Kamu görevlisi kavramı

- Memur statüsünde olup, devlet bütçesinden maaş alan ya da bu statüde bulunmayıp, özel kanunları gereğince kurulmuş kamu işletmelerinde görev yapan çalışan tüm kişiler, kamu hizmeti yapmaları hususu dikkate alınarak kamu görevlisi olarak adlandırılırlar.
- Daha açık bir deyişle, halka hizmet amacıyla kurulmuş işyerlerinde çalışanlar **kamu hizmetlileri** olarak anılırlar.
- Anayasa'da dar anlamda bir tanım benimsenerek kamu görevlilerinin memurlar ve öteki kamu görevlilerinden oluştuğu kabul olunmaktadır.
- Bir başka anlatımla, Anayasa md. 128/1'de **memurlar** yanında sözü edilen **diğer kamu görevlileri** deyimiiyle, kamu kuruluşlarında özel hukuka tabi olarak çalışanlar değil ve fakat kamu hukuku kurallarına tabi olarak çalışanlar ifade edilmektedir.

1. Kamu Görevlileri Etiği- Tanım:

- Kamu hizmetinin ÷lkede yaşayan herkes için eşit ve beklenen faydayı sağlayacak şekilde gör÷lmesi amacı ile çeşitli ÷lkelerde tüm kamu çalışanlarının uyması gereken mesleki etik kurallar bütününe kamu görevlileri etiği adı verilir.

1. Kamu Görevlileri Etiği-Nitelikler:

- Kamu görevlileri etiği, kamu görevlilerine yönelik belirlenmiş etik kuralları olması hasebi ile **bir meslek etiği türüdür**.
- Kamu görevlilerininin tabi oldukları etik davranış ilkeleri, bunları uygulamayı kabul eden tüm devletlerin kamu çalışanları için aynı olduğu için, kamu görevlileri mesleki etik kuralları **evrensel nitelikte kurallardır**.

2. Dünyada Kamu Görevlileri Etiği ile İlgili Düzenlemeler-1:

- Kamu görevlileri için evrensel etik kurallar ilk kez **2000 yılında “Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı”** ile belirlenmiştir.
- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından **11 Mayıs 2000** tarihinde kabul edilen kabul edilerek yürürlüğe giren **“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları”na ilişkin Tavsiye Kararı** toplam 28 maddeden oluşmaktadır.

2. Dünyada Kamu Görevlileri Etiği ile İlgili Düzenlemeler:-2

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- Avrupa Konseyi , Avrupa Birliği'nin bir organı olmayıp farklı bir uluslararası örgüttür.
- Konsey ile Avrupa Birliği arasında yakın işbirliği söz konusu olsa da bu kurum AB ile herhangi bir organik bağı bulunmayan ayrı bir uluslararası teşkilattir. Merkezi Strazbourg'da bulunan bu örgütün amacı, üye ülkelerde demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğünü geliştirip güçlendirmektir.
- Avrupa Konseyi'ne Belarus, Kosova ve Vatikan hariç 47 Avrupa ülkesi üyedir. Avrupa Birliği'nin 28 üye ülkesi aynı zamanda Konsey'in de üyesi olmasına karşın her iki örgüt birbirinden ayrıdır. Örneğin Avrupa Birliği'nin üyesi olmayan Türkiye, Avrupa Konseyi'nin kurucu üyeleri arasında yer alır.
- Konseyin kuruluşuyla ilgili antlaşma 5 Mayıs 1949'da Londra'da imzalanmıştır.
- Türkiye'nin Konseye katılması ise 12 Aralık 1949 tarihinde onaylanan 5496 sayılı yasa ile olmuştur.
- Avrupa Konseyi'nin ana organları Bakanlar Komitesi, Parlamenter Meclisi ve Genel Sekreterlik'tir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi-AİHM 'de Avrupa Konseyi'ne bağlı bir kurumdur.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -1

- Norm Düzeyi : Tavsiye Kararı-No : R (2000)10
- AVRUPA KONSEYİ KAMU GÖREVLİLERİ İÇİN DAVRANIŞ KURALLARI
- Kaynak : AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ
- Yürürlük Tarihi : 11/05/2005

• YORUM VE UYGULAMA

1. Madde

1. Bu Kurallar tüm kamu görevlilerine uygulanır.
2. Bu Kuralların amaçları açısından "kamu görevlisi" herhangi bir kamu otoritesi tarafından istihdam edilen kişidir
3. Bu Kuralların hükümleri kamu hizmeti gören özel organizasyonlarda istihdam edilen kişilere de uygulanabilir.
4. Bu Kuralların hükümleri halk tarafından seçilen temsilcilere, hükümet üyelerine ve yargı mensuplarına uygulanamaz.

2. Madde

1. Bu Kurallar yürürlüğe girdiğinde, kamu yönetimi, bu Kuralların hükümleri konusunda kamu görevlilerine bilgi vermekle sorumludur.
2. Bu Kurallar, haklarında bilgi verildiği andan itibaren kamu görevlilerinin istihdam edilmesini düzenleyen hükümlerin bir parçasını teşkil eder.
3. Her kamu görevlisi bu Kuralların hükümlerine uymak için gereken tüm faaliyetleri göstermekle görevlidir.

3. Madde

Bu Kuralların amacı kamu görevlilerinin davranış ve dürüstlükleri konusundaki standartları tespit etmek, bu "Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 11 Mayıs 2000 'de kabul edilmiştir (Tavsiye Kararı-No. R (2000) 10). Council of Europe, Model Code of Conduct for Public Officials: Appendix to Recommendation No. R (2000) 10. standartları yerine getirmeleri açısından onlara yardım etmek ve halkı kamu görevlilerinden görmeyi umduğu davranışlar konusunda bilgilendirmektir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -2

GENEL İLKELER

4. Madde

1. Kamu görevlileri, kanunlara, kanunlara uygun talimatlara ve göreviyle alakalı ahlaki standartlara uygun bir şekilde görevlerini yerine getirirler.
2. Kamu görevlileri siyasi açıdan tarafsız davranmalı ve kamu otoritelerinin yasalara uygun politika, karar ve eylemlerini engellemeye teşebbüs etmemelidirler.

5. Madde

1. Kamu görevlileri, yasalara uygun bir şekilde atanmış ulusal, yerel ve bölgesel otoritelere sadakatle hizmet etmekle görevlidirler.
2. Kamu görevlilerinin dürüst, tarafsız ve verimli olmaları ve yalnızca kamusal yararı ve ilgili koşulları dikkate alarak, ustalık, doğruluk ve anlayışla kendi yeteneklerini en iyi bir şekilde kullanarak görevlerini ifa etmeleri beklenir.
3. Kamu görevlileri hem üstleri, meslektaşları ve alt düzeydeki personel ile olan ilişkilerinde hem de hizmet ettikleri vatandaşlar ile ilişkilerinde nazik ve saygılı olmalıdırlar.

6. Madde

Görevlerini yerine getirirken kamu görevlileri keyfi bir şekilde herhangi bir kişi, grup ya da kurumun aleyhine davranamaz ve herkesin haklarını, görevlerini ve yasaya uygun çıkarlarını gözetir ve saygı duyar.

7. Madde

Karar verme aşamasında kamu görevlileri yalnızca ilgili meslekleri göz önünde tutarak yasalara uygun bir şekilde davranmalı ve takdir yetkilerini tarafsız bir şekilde kullanmalıdırlar.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -3

8. Madde

1. Kamu görevlileri şahsi çıkarlarının kamusal pozisyonları ile çatışmasına izin vermemelidirler. Fiili, potansiyel veya görünürde olsun bu tip çıkar çatışmalarından kaçınmak kamu görevlilerinin sorumluluğundadır.
2. Kamu görevlileri kendi şahsi çıkarları için mevkileri dolayısıyla asla uygunsuz ve yasal olmayan menfaat elde etmemelidirler.

9. Madde

Kamu görevlileri, her zaman halkın kamusal hizmetlerin dürüst, tarafsız ve etkin bir şekilde sunulduğuna olan güven ve inancını sürdürecektir şekilde davranmakla görevlidirler.

10. Madde

Kamu görevlileri yasalar tarafından başka bir şekilde belirtilmemişse ilk hiyerarşik üstlerine karşı sorumludurlar.

11. Madde

Kamu görevlileri, resmi bilgilere erişme hakları dikkate alındığında, işinin bir sonucu olarak yada işi sırasında elde ettiği tüm bilgi ve dokümanlar açısından buna uygun bir şekilde davranmakla yükümlüdür.

12. Madde

Raporlama

1. Kötü yönetimi bünyesinde barındıran, bu Kurallar ile uyumlu olmayan ve yasadışı, uygunsuz ve gayri ahlaki bir 29 tarzda bir eylemde bulunmasının kendisinden talep edildiğine inanan kamu görevlileri yasalara uygun bir şekilde bu durumu ihbar etmelidirler.
2. Kamu görevlileri, bu Kuralların diğer kamu görevlileri tarafından ihlal edildiğini fark etmeleri durumunda bunu yasalara uygun bir biçimde yetkili otoritelere bildirmelidirler.
3. Yasalara uygun bir şekilde yukarıda belirtilen şeylerden herhangi birini rapor eden ve verilen cevabın kendilerini tatmin etmediğine inanan kamu görevlileri konuyu ilgili resmi kurumun en üst amirine yazılı olarak bildirmelidir.
4. Herhangi bir sorun ilgili kamu görevlisi tarafından kamusal hizmetler ile ilgili mevzuatta yer alan prosedür ve başvuru yolları ile kabul edilebilir bir zeminde halledemiyorsa kamu görevlisi kendisine verilen yasal talimatları yerine getirmelidir.
5. Kamu görevlileri, kendi işlerini yaparlarken ortaya çıkan bilgiler ile haberdar oldukları kamusal hizmetler ile alakalı yasadışı veya cezai suç niteliğindeki faaliyetler ile ilgili herhangi bir iddia veya şüpheyi yetkili makamlara bildirmelidirler.
6. Kamu yönetimi, mantıklı bir dayanak ve iyi niyetle yukarıdakilerden herhangi birini rapor eden kamu görevlisine zarar gelmeveceğini garanti etmelidir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -4

13. Madde

Çıkar çatışması

1. Kamu görevlilerinin resmi görevlerini tarafsız ve objektif bir şekilde icra etmelerini etkileyen ya da etkiliyormuş gibi gözükten şahsi çıkarlara sahip olmaları halinde çıkar çatışması ortaya çıkar.
2. Kamu görevlilerinin şahsi çıkarları kendisine, ailesine, yakın akrabalarına, arkadaşlarına ya da iş bağlantısı veya siyasi ilişkileri olduğu kişi ya da kuruluşlara sağlanan her türlü menfaati içerir. Bunun yanı sıra onlarla ilgili mali ya da diğer türlerdeki her türlü yükümlülüğü kapsar.
3. Kamu görevlisi diğer kişilerin böyle bir durumda olduğunu bilen tek kişi olduğu için aşağıdaki konularda şahsi sorumluluğa sahiptir: Herhangi bir potansiyel ya da gerçek çıkar çatışması konusunda uyanık olmak; Bu tip bir çıkar çatışmasından kaçınmak için gerekli adımları atmak; Bu tip bir çıkar çatışmasının farkına varır varmaz bunu üstlerine bildirmek; Böyle bir durumdan geri çekilmek ya da çıkar çatışmasından kaynaklanan herhangi bir menfaatten kendisini tecrit etmek için verilecek nihai karara razı olmak.
4. Ne zaman bu şekilde davranmak gerekirse kamu görevlileri herhangi bir çıkar çatışmasına sahip olmadıklarını beyan etmelidirler.
5. Kamusal hizmet sunmaya aday biri ya da kamusal hizmette yeni bir göreve gelen biri tarafından deklare edilen herhangi bir çıkar çatışması göreve atanmadan önce çözüme bağlanmalıdır.

14. Madde

Çıkarların deklare edilmesi

Kişisel ya da özel çıkarları resmi görevlerince etkilenebilecek bir mevki işgal eden bir kamu görevlisi, yasaların gerektirdiği bir şekilde, atanmasından itibaren düzenli aralıklarla ve bu çıkarların niteliğinde ve boyutunda herhangi bir değişiklik olduğunda, bunu beyan etmelidir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -5

15. Madde

Kamu hizmeti dışındaki çıkarlar ile uyumsuzluğun olması

1. Kamu görevlisi, bu sıfatla yürüttüğü görevlerini uygun bir şekilde yerine getirmesini engelleyen ve bu görevleri ile mütenasip olmayan herhangi bir faaliyet ya da işlemle iştigal edemez veyahut ücret mukabili ya da ücret almaksızın herhangi bir görev ya da fonksiyon icra edemez. Bir faaliyetin görevle mütenasip olup olmadığı açık değilse üstlerden gerekli izin alınmalıdır.

2. Bir kamu görevlisi, yasaların hükümlerine tabi olmak koşuluyla, ister ücret mukabili isterse ücret almaksızın, belirli faaliyetleri yapmak veya kamu hizmetlerinde istihdamın dışında bir pozisyonu ya da fonksiyonu kabul etmek için kamu hizmetleri işverenin onayını araması ve bunu bildirmesi zorunludur.

3. Kamu görevlisi, bu sıfatla yürüttüğü görevlerini uygun bir şekilde yerine getirmesini engelleyebilecek herhangi bir demeğe ya da örgüte üyeliğini bildirmede kanuni zorunluluklara uymalıdır.

16. Madde

Siyasi veya kamusal faaliyet

1. Temel insan haklarına ve anayasal haklara bağlı olmak koşuluyla, kamu görevlisi siyasi veya siyasi müzakereler ile ilgili faaliyetlerinden hiçbirisinin kamunun ve işverenin güvenini veya görevlerini tarafsız bir şekilde ve sadakatle yerine getirme kabiliyetini azaltıcı yönde olmamasına dikkat göstermelidir.

2. Görevlerini yerine getirirken kamu görevlisi kendisinin partizan siyasi amaçlar ile kullanılmasına müsaade etmemelidir.

3. Kamu görevlisi, bulunulan makam veya görevin gereği, kamu hizmeti sınıflarına yönelik olarak siyasi faaliyetlere, yasalara uygun bir biçimde getirilen her türlü kısıtlamaya uymalıdır.

17. Madde

Kamu görevlisinin kişisel dokunulmazlığının korunması

Kamu görevlisinin kişisel dokunulmazlığına gerektiği şekilde saygı gösterilmesi için tüm gerekli adımlar atılmalıdır; bu yasa ile sağlanmamışsa, bu Kurallarda sağlanan hükümler uygulanmalıdır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -6

- **18. Madde**

Hediyeler

1. Kamu görevlisi, görevini ifa ederken tarafsızlığını etkileyen veya etkiliyormuş gibi gözükene ya da İfa ettiği görevle alakalı olarak bir ödül niteliği taşıyan iş bağlantısı veya politik ilişki içinde olduğu kişi ya da örgütler ile kendisi, ailesi, yakın akrabaları ve arkadaşları için hediyeler, menfaat ya da yakınlık talep edemez.

19. Madde

Yasadışı tekliflere karşı reaksiyon

Bir kamu görevlisine yasadışı bir menfaat teklif edilirse kendisini korumak için aşağıdaki adımları atmalıdır: Yasadışı menfaati reddetmelidir, delil olarak dahi kullanmak amacıyla onu kabul etmeye gerek yoktur; Teklif yapan kişinin kimliğini belirlemeye çalışmalıdır; Uzun temastan kaçınılmalıdır; ancak teklifin nedeninin bilinmesi delil gösterme açısından faydalı olabilir; Hediye reddedilemez veya gönderene iade edilemezse, muhafaza altına alınmalıdır, ancak mümkün olduğu kadar kısa süre için elde tutulmalıdır; Mümkünse yakınında çalışan iş arkadaşları gibi şahitler bulunmalıdır; Tercihen resmi nitelik taşıyacak bir şekilde mümkün olan en kısa zamanda bu girişim yazıyla kayıt altına alınmalıdır; Bu girişim en kısa bir zamanda üstlere yada yasal mercilere bildirilmelidir; Özellikle yasadışı menfaatin önerildiği konularda olmak üzere çalışmaya devam edilmelidir.

20. Madde

Başkaları tarafından etki altında bırakılmaya karşı hassasiyet Kamu görevlisi, herhangi bir kişi yada kuruma karşı sağlanan menfaatin karşılığında kendisini bir yükümlülük altında kalma durumuna sokmamalı veya bu durumda kalmış gibi gözükmemelidir. Ne resmi görev ve davranışlarında ne de Özel hayatında uygunsuz bir şekilde başkalarının etkisi altına girmemelidir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -7

21. Madde

Resmi makamın kötüye kullanılması

1. Kamu görevlisi, yasalar tarafından böyle yapması için yetkilendirilmişse, bir kamu görevlisi olarak ve kendi mevkii ile bağlantılı olarak bir kişiye menfaat sağlamamalıdır.
2. Kamu görevlisi, resmi konumunu kullanarak ya da başkalarına şahsi menfaat temin ederek, diğer kamu görevlileri de dahil olmak üzere hiçbir kişi yada kurumu şahsi çıkarları için etki altına almaya çalışmamalıdır.

22. Madde

Kamu otoritelerinin sahip olduğu bilgiler

1. Kamu otoritelerinin sahip olduğu bilgiye ulaşmak için ulusal kanunlarca oluşturulan çerçeveye göz önünde tutulmak koşuluyla, kamu görevlisi yalnızca istihdam edildiği otoriteye uygulanan Kurallar ve gereklere göre bilgileri kamuya ifşa edebilir.
2. Kamu görevlisi, sorumlu olduğu ya da bildiği bilgilerin güvenliğini ve güvenilirliğini muhafaza altına almak için uygun adımları atmalıdır.
3. Kamu görevlisi, ele geçirmemesi gereken bilgilere erişmeye çalışmamalıdır.
4. Aynı şekilde kamu görevlisi, düzenli bir şekilde yayınlanması gereken resmi bilgileri elinde tutmamak ve vakıf olduğu ... bilgileri başkalarına vermemekle görevlidir.

23. Madde

Kamusal ve resmi kaynaklar

Kamu görevlisi, takdir yetkisini kullanırken, bir yandan personelin diğer yandan kendisine emanet edilen kamu mallarının, kamusal hizmetlerin ve finansal kaynakların etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde kullanılmasını ve yönetilmesini sağlamalıdır. Kanunlar tarafından izin verilen durumlar haricinde bunları özel çıkarları için kullanmamalıdır.

24. Madde

Dürüstlüğün kontrolü

1. İşe adam almakla, terfi ettirmekle görevli olan kamu görevlisi, adayların yasal ve dürüstlük açısından zorunlu olan şartlar konusunda uygunluğunu kontrol etmelidir.
2. Böyle bir kontrolün sonucu, onu nasıl davranacağı konusunda bir belirsizliğe sevk ediyorsa uygun tavsiyeler almalıdır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -8

25. Madde

Yöneticinin hesap verme zorunluluğu

1. Diğer kamu görevlilerini yöneten yada denetleyen kamu görevlisi, çalıştığı kamu kurumunun politika ve amaçlarına uygun bir şekilde davranmalıdır. Kamu görevlilerinin kurumun politikasına ve amacına uygun olmayan eylemlerini engellemek için kendisinin pozisyonundaki bir kişiden istenilen mantıklı adımları atmamışsa personelinin bu tip eylemlerinden dolayı sorumludur.
2. Diğer kamu görevlilerini yöneten veya denetleyen bir kamu görevlisi kendi işi ile alakalı personel tarafından gerçekleştirilen yolsuzluk eylemlerini önlemek için akılcı tedbirleri almalıdır. Bu tedbirler, kural ve düzenlemeleri uygulamayı, eğitim ve bilgilendirme konusunda uygun çalışmalar yapmayı, personelinin karşı karşıya kaldığı mali ve diğer zorlukların işaretleri konusunda uyanık olmayı ve kişisel davranışlarıyla personeline dürüstlük ve edepli olma konusunda örnek olmayı kapsar.

26. Madde

Kamu görevinden ayrılma

1. Kamu görevlisi, kamusal görevini, kamu görevinin dışında iş olanakları elde etmek veya uygunsuz bir avantaj elde etmek amacıyla kullanmamalıdır.
2. Kamu görevlisi, kendisi açısından gerçek, potansiyel veya apaçık bir çıkar çatışmasına neden olabilecek başka iş olanaklarının ortaya çıkma ihtimaline yol vermemelidir. Çıkar çatışmasına yol açabilecek herhangi bir somut iş teklifini kabul ederse bu durumu üstlerine iletmelidir.
3. Eski kamu görevlisi, uygun bir zaman dilimi için ve yasalara uygun olmak koşulu ile daha önce üzerinde çalıştığı veya tavsiyelerde bulunduğu herhangi bir konuyla ilgili olarak kendisine ya da bir kuruma belirli menfaatler sağlayacak şekilde herhangi bir kişi ya da kurum için faaliyet gösteremez.
4. Eski kamu görevlileri, yasalar tarafından yetkilendirilmediği sürece, kamu görevlisi olduğu sırada elde ettiği gizli bilgileri kullanamaz, ifşa edemez.

27. Madde

Eski kamu görevlileri ile ilişkiler Kamu görevlisi, eski kamu görevlilerinin kamu hizmetlerinden ayrıcalıklı bir şekilde faydalandırmamalı, imtiyazlı muamelede bulunmamalıdır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı

“Avrupa Konseyi Kamu Görevlileri İçin Davranış Kuralları” -9

- **28. Madde**

Bu Kuralların yaptırımlarının uygulanması

1. Bu Kurallar, bakanın ya da kamu kurumunun başında bulunan kişinin yetkisi altında yayınlanır. Kamu görevlisi bu Kurallara uygun bir şekilde davranmakla görevlidir ve bundan dolayı Kuralların hükümlerinden ve meydana gelebilecek herhangi bir değişiklikten haberdar olmakla yükümlüdür. Nasıl bir yol takip edeceğinden emin olmadığı zaman uygun bir kaynaktan tavsiye almalıdır.

2. İkinci maddenin 2. paragrafına tabii olarak bu Kuralların hükümleri kamu görevlilerinin istihdamı ile ilgili koşulların bir kısmını meydana getirir.

3. İstihdam koşullarıyla ilgili olarak müzakerelerde bulunan kamu görevlisinin istihdam şartları içerisinde, bu Kuralların gözlemlenmesini ve bu şartların bir parçasını teşkil etmesini uygulamaya koyacak bir hükmü içermelidir.

4. Diğer kamu görevlilerini yöneten ve denetleyen kamu görevlisi, bu Kuralları yerine getirdiklerini gözetlemekle ve ihlali halinde uygun disiplin eylemlerini teklif etmekle sorumludur.

5. Kamu yönetimi bu Kuralların hükümlerini düzenli bir şekilde gözden geçirmelidir.

3. Türkiye’de Kamu Görevlileri Etiğine Dair Mevzuat:-1

Ülkemizde, başta Anayasa olmak üzere bazı kanunlarda kamu görevlilerinin davranış kurallarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Bunlardan bazıları aşağıda gösterilmiştir:

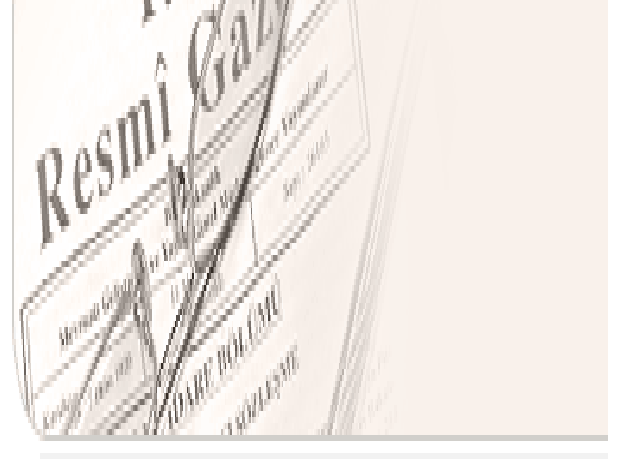
- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görev ve sorumlulukları (Anayasa Md. 129),
- Kanunsuz emir (Anayasa Md.137),
- Sadakat (657 sayılı Kanun Md. 6),
- Tarafsızlık ve devlete bağlılık (657 sayılı Kanun Md. 7),
- Davranış ve işbirliği (657 sayılı Kanun Md. 8),
- Görev ve sorumluluklar (657 sayılı Kanun Md. 10, 11),
- Mal bildirimi (657 sayılı Kanun Md. 14, 3628 sayılı Kanun),
- Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı (657 sayılı Kanun Md. 28),
- Hediye alma, menfaat sağlama yasağı (657 sayılı Kanun Md. 29),
- Kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmaları halinde yapamayacakları işler (2531 sayılı Kanun),
- Gizli bilgileri açıklama yasağı (657 sayılı Kanun Md. 31),
- Memurların yargılanması usulü (4483 sayılı Kanun),
- Bilgi edinme hakkı (4982 sayılı Kanun),
- Saydamlık, açıklık ve hesap verebilirliğe ilişkin düzenlemeleri içeren mevzuat (5018 ve 4734 sayılı Kanunlar).
- 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Hakkında Kanun

3. Türkiye’de Kamu Görevlileri Etiğine

Dair Mevzuat:-2

- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin 2000’de aldığı Tavsiye Kararı ülkemizde de kamu görevlileri etik mevzuatına kaynak metin olmuştur. Bu karar doğrultusunda önce **“Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5176 sayılı Kanun”** 25.05.2004 tarihinde kabul edilmiştir.
- 5176 sayılı yasanın amacı; kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek, uygulamayı gözetmek, Kamu görevlileri Etik Kurulu’nun kuruluş, görev ve esaslarını belirlemek olarak ifade edilmiştir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarındaki tüm personel bu yasanın kapsamına girmekle birlikte yasanın açık hükmü uyarınca **Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları, Yargı Mensupları ve Üniversiteler yasanın kapsamı dışında** bırakılmıştır.
- 2008 yılından itibaren ülkemizde 5176 sayılı kanunun kabul tarihi olan **25 Mayıs günü “Etik Günü” ve bu günü içine alan hafta da “Etik Haftası”** olarak kutlanmaktadır.

3. Türkiye’de Kamu Görevlileri Etikine Dair

Mevzuat:-3

- 5176 sayılı Kanunun kabulünün ardından ise, 5176 sayılı Kanun’unun 3 ve 7 nci maddelerine dayanılarak, bu kanunun uygulanmasını açıklamak ve kolaylaştırmak ile kamuda etik kültürünü yerleştirmek, kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek, bu ilkelere uygun davranış göstermeleri açısından onlara yardımcı olmak ve görevlerin yerine getirilmesinde adalet, dürüstlük, saydamlık ve tarafsızlık ilkelerine zarar veren ve toplumda güvensizlik yaratan durumları ortadan kaldırmak suretiyle kamu yönetimine halkın güvenini artırmak, toplumu kamu görevlilerinden beklemeye hakkı olduğu davranışlar konusunda bilgilendirmek ve Kurula başvuru usul ve esaslarını düzenlemek üzere, **“Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”** 13.04.2005 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Yönetmelik; genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dahil tüm personeli kapsar. Ancak Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri, yargı mensupları ve üniversiteler hakkında bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Ders sonu

**iyi
haftalar!**

